

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМСАМОЛЬСКАГА І ПРАФСАЮЗНЫХ
КАМІТЭТАУ БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОўНАГА Чырвонага сцяга
Дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна

ГАЗЕТА ўзнагароджана
ГАНАРОВАЙ ГРАМАТАЙ
Вярхоўнага савета
БССР

1988 г.

ЧАЦВЕР

5

МАЯ

№ 15(1573)

ВЫДАЕЦЦА З 1922 ГОДА

наступным
нумары

чытайце

ЗДЫМАЛАСЯ ТРУБКА, НАБІРАўСЯ ЧАРГОВЫ НУМАР. ПЕРШАЯ ЛІЧБА, ТРЭЦЦЯ, ВОСЬМАЯ...

— ХІБА Ж УГЛЕДЗІШ, КОЛЬКІ ЯНЫ НАБІРАЮЦЬ, — ПАСКАРДЗІЛАСЯ СТАРЭНЬКАЯ БАБУЛЬКА НА ВАХЦЕ. — ПРЫХОДЗІЦЬ, ГАВОРАЦЬ. ХТО ВЕДАЕ: З МІНСКАМ ЦІ ПА МІЖГАРОДНІМУ?!

І ЗНОў ЗДЫМАЛІ ТРУБКУ. І ТАК 7943 РАЗЫ НА СУМУ 6365 РУБЛЕў. ЗА ДВА МЕСЯЦЫ І АДЗІН ТЫДЗЕНЬ З 16 СНЕЖНЯ 1987 ГОДА ПА 25 ЛЮТАГА ГЭТАГА ГОДА.

Зразумела, калі па справах патрэбна. Але часам размовы адбываюцца пасля таго, як гадзіннік пакажа 18.00, часам вядуцца яны амаль па гадзінне.

Магілёў, Віцебск, Салігорск, Жодзіна, Вільнюс, Казань, Ерэван, Калуга, Варонеж, Масква... Спіс можа быць прадоўжаны.

— А што б зрабілі вы на майм месцы? Як злавіць гэтых тэлефонных піратаў? — запытаўся дэкан філалагічнага факультэта Аляксей Арсеніевіч Волк.

Абурэнне ў голасе члена камітэта народнага кантролю яму давалі. — Нават не ведаю, чым вам дапамагчы, — пачуўся ў трубку разгублены голас начальніка аддзела па разліку з кліентурай міжнароднай аўтаматычнай тэлефоннай станцыі.

— На маю думку, сумленне — адзіны фактар, што дапамагае ў гэтай барацьбе.

ГЭТУ ГІСТОРЫЮ ЗУСІМ НЕ ДЭТАКТЫўНАГА ЖАНРУ ЧЫТАЧЫ ЗНОЎДЦЬ У НАСТУПНЫМ НУМАРЫ ГАЗЕТЫ.

РЭПЛІКА

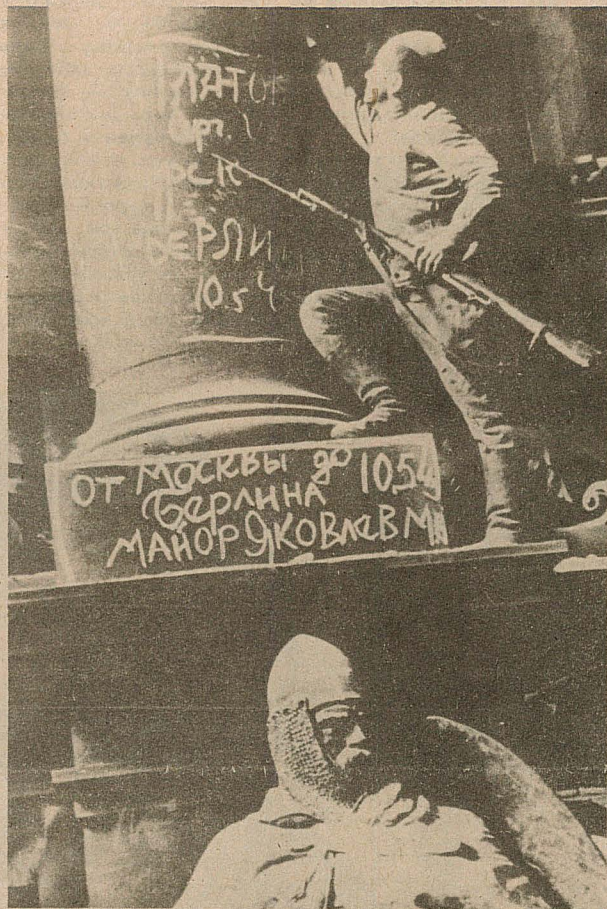
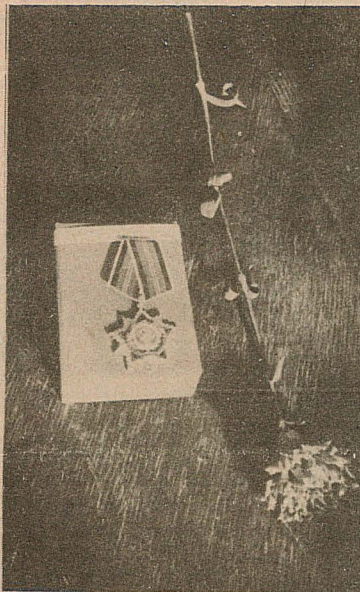
ХОПІЦЬ ДУБЛЁРАў

Прачытала спецвыпуск, прывесчаны самакіраванню, і з'явілася жаданне падзяліцца сваімі думкамі.

Студэнцкае самакіраванне — справа, бяспрэчна, патрэбная. Студэнцкія дэканы і грамадскія дэканаты ўдзельнічаюць у вырашэнні пытанняў аб адпаведнасці выкладчыкаў той пасадзе, якую яны займаюць, у стварэнні вучэбных праграм, прыёме экзаменаў. Словам, іменна яны з'яўляюцца прадстаўнікамі ўлады навуэнцаў. Тады незразумела, які «партфель» мы прапаўваем камітэту камсамола. Органы студэнцкага самакіравання практычна вызвалілі адказнага за акадэмічную работу ад яго абавязкаў. «У камітэце камсамола ёсць іншыя сферы дзейнасці», — пералічыце вы: ідэйнае выхаванне, патрыятычнае, арганізацыя студэнцкіх атрадаў і вольнага часу. Так. Але па-ранейшаму бегаюць па калідорах вучэбных карпусоў адказныя за акадэмічную работу, збіраючы спісы непаспяваючых. Сустрэкаюцца з дакорлівым позіркам прадстаўнікоў новай улады. І не разумеюць: ці то іх скарацілі, ці то новы штат занадта пашырылі. Не хацела б апынуцца на іх месцы. І наогул: навошта дублёры?

Т. ДОУНАР,
студэнтка-завочніца.

9 МАЯ — ДЗЕНЬ ПЕРАМОГІ!

РОЗДУМ НАД ФАКТАМ

СІТУАЦЫЯ была сапраўды дробязнай. Спрачаліся за тое, каму прыбіраць пакой сёння, каму — заўтра. Уступіць не хацеў ніхто. Кожны лічыў сябе пакрыўджаным.

— Яны смецця накідаюць, а мы прыбіраем, — абураліся савецкія студэнты.

— Гэтыя пастаянныя гасці, за якімі толькі паспяваеш падлогу мыць, — не заставаліся ў даўгу замежнікі.

«Будзьце

гасціннымі гаспадарамі!»

...На жаль, у данай сітуацыі нашы студэнты аказаліся не на вышыні: не змаглі разабрацца самі, давалася ўмешвацца дзяжурным выкладчыкам.

Праблема гэта, напэўна, існуе з таго часу, як паявіліся так называемыя інтэрнацыянальныя інтэрнаты, пакоі. Прычым, вельмі феномен: з часам яны не знікае, а наадварот. Канфлікты бываюць ўнікаюць там, дзе іх, здавалася б, быць не можа. Калі пачынаеш шукаць вінаватага, яшчэ раз пераконваешся ў гэтым, бо замежныя студэнты ківаюць на савецкіх і ва ўсіх грахах абвінавачваюць іх, а савецкія пераконваюць, што з замежнікамі жыць складана і ўсе канфлікты з-за іх. Таму работнікам інтэрната, выхавателем, выкладчыкам патрэбна быць асабліва прынцыповымі, неперадзатымі, каб справядліва ва ўсім разабрацца. Іменна справядліва, інакш пасееш яшчэ большую непрыязнасць паміж гаспадарамі і гасцямі.

А зараз давайце пачнём, як кажуць, спачатку і паспрабуем прааналізаваць прычыны канфліктаў, а штоса пагаворым аб тым, як іх пазбегнуць. І хто павінен быць тут галоўнай дзеючай асобай.

Зараз ва ўніверсітэце на васьмі факультэтах вучацца 784 замежныя студэнты з 78 краін свету. Нашы выхаванцы добра зарэкамендавалі сябе на радзіме і з гонарам нясуць імя выпускніка БДУ імя У. І. Леніна.

Трэба адзначыць, што, вучачыся ва ўніверсітэце, большасць з іх імкнуліся атрымаць добрыя веды і стаць высокакваліфікаванымі спецыялістамі. Сёння трэць замежнікаў займаюцца на «выдатна» і «добра», многія з іх з'яўляюцца прыкладам не толькі ў вучобе, але і ў грамадскай рабоце.

Якія мэты і задачы бачым мы ў падрыхтоўцы нацыянальных кадраў для сацыялістычных краін і краін, якія развіваюцца? Перш за ўсё, выкананне інтэрнацыянальнага абавязку СССР у аказанні дапамогі гэтым краінам. Мы імкнёмся сфарміраваць у замежнага студэнта ўменне самастойна аналізаваць актуальныя праблемы грамадска-палітычнага развіцця, падрыхтаваць высокакваліфікаваных спецыялістаў у галіне

фізікі, матэматыкі, хіміі, журналістыкі, гісторыі, філалогіі.

Але, магчыма, не гэта самае галоўнае. Замежны студэнт прыхаў вучыцца ў Савецкі Саюз. У яго ўжо склаўся пэўнае ўяўленне аб нашай краіне, прычым часта яно не адпавядае рэчаіснасці і даволі варожэе. І тое, з якімі ўражаннямі аб СССР, яго людзях паядзе ён на радзіму, залежыць ад нас з вамі, ад нашых адносін, добразычлівасці, такту.

Кажуць, інтэрнат — другі дом для студэнта. Я ж хачу дадаць: для замежнага асабліва, бо аб паяздцы на радзіму многія з іх усе пяць гадоў толькі марца. І абавязак гаспадары гэтага дома — савецкага студэнта — зрабіць яго ўтульным.

А як атрымліваецца на самай справе? Не ўлічваем мы той факт, што замежны студэнт да прыезду ў Савецкі Саюз 20—25 гадоў жыў у сваёй краіне, дзе існуюць пэўныя нацыянальныя асаблівасці, традыцыі, часам зусім іншы ўклад жыцця, і што за гэты час у яго сфарміраваўся свой светапогляд, свая свядомасць, свае прынцыпы, а пра наш лад жыцця ён ведае толькі па чутках. І таму дэканат па рабоце з замежнымі студэнтамі, дэканаты асноўных факультэтаў, кафедры грамадскіх дысцыплін праводзяць вялікую работу па азнаямленню замежных навуэнцаў з савецкім ладам жыцця, перабудовай, якая адбываецца ў нашай краіне і г. д.

Спадчына К. Маркса

заўсёды прыцягвала ўвагу даследчыкаў розных узроўняў. Яе вывучаюць і студэнты. Прычым, не толькі па падручніках, а часта самі выступаюць у ролі даследчыкаў. Вось і нядаўна на аддзяленні міжнароднай журналістыкі адбылася навукова-тэарэтычная канферэнцыя, прысвечаная 140-годдзю выхаду першага нумара «Новой Рейнской газеты» і 170-годдзю з дня нараджэння К. Маркса. Тэмы паведамленняў, падрыхтаваных замежнымі студэнтамі і аспірантамі, былі рознабачнымі. Докладчыкі спыніліся на асноўных этапах жыцця і дзейнасці К. Маркса, прааналізавалі ўплыў яго ідэй на развіццё рабочага друку ў Эфіопіі і камуністычнага — у ЮАР, звярнулі ўвагу на распаўсюджванне марксізму ў НДРІ і краінах Арабскага Усходу, расказалі аб выданні «Новой Рейнской газеты» і г. д.

— Канферэнцыю па праву можна назваць міжнароднай, — адзначыў у нашай тэлефоннай размове загадчык кафедры замежнай журналістыкі і літаратуры І. І. Сачанка, — таму што ў ёй прымалі ўдзел студэнты — будучыя журналісты з 50 краін свету.

З. АЛЯКСАНДРАВА.

Да ваших паслуг

— кааператыву «Аловак». Ён прыме заказы (можна па тэлефоне — 41-48-75) ад студэнтаў і выкладчыкаў на выкананне друкарскіх работ, афармленне тытульных лістоў курсавых і дыпломных праектаў, дапамога зрабіць табліцы, графікі, схемы для абароны дысертацый і інш. А калі вас запрасілі на вяселле, дзень нараджэння ці іншую ўрачыстасць, — звярніцеся да членаў кааператыва і вам дапамогуць аформіць нетрадыцыйнае віншаванне.

З. МІХНЕВІЧ.

Даведачны дапаможнік

для прапагандыстаў, слухачоў сістэмы палітычнай адукацыі, народных універсітэтаў міжнародных адносін, студэнтаў ВДУ, настаўнікаў гісторыі і грамадазнаўства сярэдніх школ — так можна крата ахарактарызаваць кнігу В. В. Бянькоўскага і Л. В. Лойкі «Мировая социалистическая система. Даты, факты, комментарии», якая выйшла ў выдавецтве «Універсітэцкае». У ёй даецца характарыстыка асноўных этапаў станаўлення і развіцця сусветнай сістэмы сацыялізму, прыводзіцца багаты фактычны матэрыял.

Як бачыце, выданне можа быць карысным многім, таму спяшайцеся набыць яго ў кніжным кіёску галоўнага корпуса ўніверсітэта.

А. МАРОЗАЎ.

Савет ветэранаў вайны і працы БДУ імя У. І. Леніна налічвае 960 чалавек. Гэта значная колькасць не толькі ў маштабе ўніверсітэта. Чым займаюцца яго члены, якія пытанні і задачы ставяць, вырашаюць? Сваімі заўвагамі і думкамі дзеліцца старшыня савета ветэранаў вайны і працы БДУ імя У. І. Леніна І. Я. ПІСАРЭНКА.

— ЗАРАЗ мы праводзім Усесаюзны рэйд дапамогі ветэранам. Першы яго этап ужо закончыўся. Мы правяралі правільнасць аказання паслуг ветэранам у галіне медыцыны і быту. Дапамагаем ветэранам у пытаннях абмену кватэр, дабіваемся перавагі ў прыёме ў паліклініцы. Вырашаем канфліктныя сітуацыі, якія ўзнікаюць пры скарачэнні штатаў. У гэтым пытанні мы супраць непрадуманага падыходу, калі

ЁСЦЬ У САВЕТА КЛОПАТ

звальняюць чалавека з-за яго ўзросту, забываючы аб яго матэрыяльных цяжкасцях. На многіх ветэранаў сам факт адзіноцтва дзейнічае вельмі прыгнятальна. Мы, зразумела, не за тое, каб усе ветэраны заставаліся працаваць на сваіх месцах, але мы за міласэрнасць у гэтых пытаннях. Скажам, навукова-даследчая частка ўніверсітэта хацела звольніць адразу спіскам дванаццаць ветэранаў. Мы звярнуліся ў партком і папрасілі падысці дыферэнцыравана да такой справы. Разгледжанне пытання адклалі. Ветэраны заслужылі таго, каб да іх адносіліся беражліва.

Нялёгкае час мы зараз перажываем у адносінах з моладдзю. Мы ў іх вачах, бачым, з'яўляемся ўскоснымі ўдзельнікамі мінулага і што самае горшае — не лепшых яго старонак. Да нядаўняга часу ў нас заставалася шмат недасказанага. У многіх з нас ёсць жаданне дапамагчы адрэджэнню ісціны, праўды мінулых гадоў. Для гэтага мяркую правесці сумесную канферэнцыю з моладдзю «Ветэраны вачыма моладзі», прыблізна так яна будзе называцца. А на гэтай сустрэчы арганізуем невялікае даследаванне «Моладзь вачыма ветэранаў». Мэта такой сустрэчы — высветліць некаторыя памылковыя меркаванні аднаго пакалення аб другім.

Ёсць у нас і вельмі супярэчлівыя пытанні. Наша арганізацыя, на жаль, не мае ніякіх палажэнняў аб праве мець хоць якія паўнамоцтвы ў кіруючых органах. Скажам, у БДУ — гэта партком, рэктарат. Мы займаем самыя разнастайныя пытанні з жыцця ўніверсітэта, але права нешта вырашаць мы не маем. І такое адбываецца ва ўсесаюзным маштабе. Ветэранскай арганізацыі не знойдзена дакладнае месца ў сацыяльным і духоўным жыцці нашага грамадства. А мы маем значныя рэзервы вопыту і ведаў. Добрую дапамогу, напрыклад, маглі б аказаць у падтрымцы настаўніцтва. Гэта форма ў нас ва ўніверсітэце нікім не падумвалася, а вопыт настаўніцтва нам зараз вельмі неабходны.

Пытанні жыццё ставіць шмат і вырашаць іх дзяццельца нам. Некаторыя з іх патрабуюць вялікай настойлівасці, самаадданасці, прынцыповасці. Толькі тым, хто прайшоў суровымі дарогамі вайны, гэтага не пазычаць. Было б здароўе, і ўсе цяжкасці будуць пераадолены, а праблемы — вырашаны. І сёння, напярэдадні Дня Перамогі, хочацца пажадаць усім ветэранам здароўя, бадзёрасці, энергічнасці, маладога запалу.

Запісаў
А. МАКСІМАЎ.

...ГЭТА ЗДАРЫЛАСЯ на вачах у Сяргея Макаранкі.

Бой не сціхаў ні на мінуту, успамінае ён. Пасля высадкі з верталётаў на горным плато прайшлі кіламетры са два і трапілі пад абстрэл. Снайперы з далёкай дыстанцыі спрабавалі вывесці са строю нашых афіцэраў і кулямётчыкаў. Агонь становіўся ўсё мацней. Прыйшлося залегчы.

Непадалёку пачуўся стогн — у руку параніла Аляксандра Каравіна. Сяргей кінуўся туды. Над параненым схіліўся камандзір узвода лейтэнант Андрэй Івонін. Сяргей ужо падрыхтаваў бінт, як раптам Саша ўскочыў на ногі і засланіў сабой лейтэнанта. Ззаду Макаранкі прагрымеў выстрэл і Каравін, забіты куляй, якая прызначалася афіцэру, мёртвы ўпаў на зямлю. Івонін доўга чаргою забіў ворага, які пад гул бою падкраўся да нашых пазіцый. Гэта яго заўважыў у кустах за імгненне да выстралу Саша Каравін. На роздум часу ў яго ўжо не заставалася...

Геройская гібель Аляксандра ашаламіла воінаў. Іх атака на ворага была імклівай і лютай. Праціўнікі не вытрымалі і пабеглі.

Але далей рухацца наперад было нельга.

Мужнелі ў баях

Тэрмінова выклікалі па рэцыі верталёт. Аднак сесці ён не змог з-за крутаці схілу. Выйсца адно — трэба несці цела Сашы Каравіна да плато, з якога байцы пачыналі рух наперад да кішлака, што знаходзіўся ўнізе.

Гэта быў, бадай, самы цяжкі ў жыцці Сяргея шлях. Вузкая сцежка пятляла па крутому схілу мудрагелістым серпанцінам. Дэсантнікі пад камандай старшага лейтэнанта Уладзіміра Трацякова, выбіваючыся з сіл, упарта, крок за крокам паднімаліся са сваёй нялёгкай ношай усё вышэй і вышэй. Некалькі разоў прыходзілася адстрэльвацца ад невялікіх груп ворагаў. Для таго, каб пераадолець два кіламетры, спатрэбілася каля шасці гадзін. А рэаніцы параненых забраў верталёт.

Узяўшы ў рукзакі сухія пайкі для таварышаў, асцярожна сталі спускацца назад. Іх чакалі на тым жа месцы.

На апошнім перад кішлаком плато зноў трапілі пад моцны абстрэл. Пара-

ніла сяржанта Філіпава. Адсюль яго хутка эвакуіравалі — плячоўка дазваляла прымаць вінтакрылыя машыны.

Ворагі, агрызаючыся агнём, адыходзілі да пакістанскай граніцы. Непадалёку іх выбівалі з населеных гнёздаў афганскія салдаты. Вялікая тэрыторыя, населеніцтва якой доўгі час жорстка тэравыравалася, была ачышчана ад астаткаў банд. Захапілі шмат аўтаматаў, вінтовак, гранатамётаў заходняй вытворчасці. Мясцовыя жыхары ўпершыню за доўгі час уздыхнулі з палёгкай.

У перапынках паміж баямі Сяргей абавязкова выкарыстоўваў час, каб напісаць дадому. Сціпла расказваў пра сябе, пра сваіх сяброў — рускага Андрэя Янечкіна, украінца Анатоля Куленку, беларуса Юрыя Шчочына, чухаша Анатоля Арэшкіна, татарына Асхада Такташава і іншых, пра тое, што ўсе яны адзін дзеля другога гатовы на ўсё. Пісаў, што службыца ім нармальна. Пісьмы меціў рознымі да-

тамі. Загадаў адпраўляць іх у яго адсутнасць па аднаму з інтэрвалам у некалькі дзён, каб маці атрымлівала весткі часцей і менш хвалявалася. Уяўляў, як яна бярэ ў рукі дробна спісаны аркуш, як углядаецца ў кожнае слова...

Потым Сяргей вярнуўся дадому — у Жыліцкі саўгас-тэхнікум. Паступіў на падрыхтоўчыя курсы пры БДУ. Ажаніўся. На вяселле прыязджаў дробна спісаны аркуш, як даччынага факультэта ўніверсітэта Сяргей Макаранка — камандзір камсамольскага атрада па барацьбе з таксікаманіяй і наркаманіяй. Пасля заканчэння вучобы хоча пайсці працаваць у пракуратуру ці міліцыю. Лічыць: жыццё трэба прысвяціць бязлітаснай барацьбе з тым, што перашкаджае людзям нармальна жыць і працаваць.

М. ПЯТНІЦКІ.
(БЕЛТА).

ТВОЙ СУЧАСНІК

Сустрэча

ЁН ПРЫЙШОУ нечакана, радасна з усімі прывітаўшыся, зацікаўлена агледзеўся вакол сябе.

— Не паспелі ад цябе, Валодзя, адвыкнуць, а ты зноў да нас, — пажартаваў нехта.

— Не, рабаты, пакуль што толькі ў водпуск.

І ў гэтым кароценькім, крыху сумным адказе мы зноў пазнавалі нашага Валодзю Здановіча, студэнта факультэта журналістыкі.

Толькі зараз ён стаяў перад намі пасталеўшы, у непрывычнай для нас форме марака.

А пытанні, быццам гарох, густа сыпаліся з усіх бакоў. Ён ледзь паспяваў адбывацца ад нашага на-

ступлення.

— Служба ідзе нармальна... Толькі Далёкі Усход, вядома, не курорт... Хлопцы, з якімі служу, вельмі харошыя... Вядома, сумую.

Здавалася, зусім нядаў-

на знаёміліся, вучыліся, марылі аб будучым. Прадбачу, нялёгка будзе вяртацца на факультэт Уладзіміра праз год: родны курс, з якога пачыналася вучоба ва ўніверсітэце, будзе ўжо чужым, старэйшым. Але ён, як

самы першы ўспамін і ўражанні, застанецца назаўсёды. Як і жаданне прыйсці дамоў, да старых сяброў, на свой факультэт, каб вучыцца далей.

М. АНДРЭЕЎ.

У ЗІМОВУЮ СЕСІЮ 1987-88 навучальнага года абсалютная паспяховасць студэнтаў ва ўніверсітэце ўпершыню за апошнія гады ўзрасла на 1,7 працэнта ў параўнанні з папярэдняй і склала 90,83 працэнта. Колькасць студэнтаў, якія здалі сесію толькі на «выдатна» і «добра», павялічылася з 3912 (48,6 працэнта) да 4644 (55,5), а колькасць двоечнікаў паменшылася з 793 да 680.

ПЕРШ ЧЫМ КІРАВАЦЬ

Абапіраючыся на гэтыя лічбы, можна зрабіць вывад, што ў адносінах студэнтаў да вучобы адбываюцца пэўныя зрухі да лепшага. Чым яны выкліканы? Напэўна, не толькі тым, што студэнты ўсвядомілі неабходнасць лепш займацца. Тут многа прычын. Сярод іх перш за ўсё неабходна выдзеліць матэрыяльны стымул — павышэнне стыпендыі, яе дыферэнцыяцыя ў залежнасці ад вынікаў сесіі і г. д. Немалаважную ролю адыгрывае больш прынцыповая пастаноўка пытання аб двоечніках — ім няма месца ў вышэйшай навучальнай установе. Нельга ігнараваць і работу грамадскіх арганізацый, якія таксама клапацяцца аб павышэнні паспяховасці студэнтаў.

Іншы скептычна засумняваецца: «Што можа зрабіць камсамольская арганізацыя, яе актыў для паляпшэння якасці ведаў студэнтаў?». Многае. Перш за ўсё ў практыцы работы патрэбна ўкараніць заслухоўванне тых студэнтаў, якія маюць незадавальняючыя адзнакі, аналізаваць стан паспяховасці на асобных курсах, у групах, дапамагаць адстаючым у вучобе, прапагандаваць вопыт выдатнікаў, заахочваць лепшых студэнтаў. Безумоўна, усе гэтыя меры будуць эфектыўнымі толькі пры поўнай галоснасці.

Ёсць у нас, на жаль, выпадкі, калі камсамольскія органы выносяць рашэнне адлічыць студэнта з ўніверсітэта, а адміністрацыя адмяняе яго. Такая пастаноўка пытання не садзейнічае ўмацаванню аўтарытэту камсамольскай арганізацыі.

Нам, камсамольскім работнікам, патрэбна дабівацца таго, каб меры ўздзеяння абавязкова насілі выхаваўчы характар. Часцей за ўсё справа проста заканчваецца вынясеннем вымовы, заўвагай, пасля чаго студэнт больш замыкаецца ў сабе, а бывае і азлабляецца. Таму весці выхаваўчую работу патрэбна з улікам індывідуальных якасцей кожнага студэнта, яго характару.

Мы многа гаворым аб самакіраванні. Але перш чым кіраваць, трэба, на маю думку, выпрацаваць у сабе неабходныя для гэтага якасці. Мы хочам уздзеянне на вучэбны працэс. Толькі ці заўсёды маем маральнае права на гэта, бо самі ж бываем недобрадумленымі.

У свой час рускі дэмакрат Д. І. Пісароў адзначыў: «Ні талент прафесараў, ні іх уменне збліжацца са студэнтамі, нішто не можа ўзбудзіць у маладога чалавека тую энергію і самастойнасць, якую ўзбуджае ў яго адчуванне асабістай самастойнасці». І сёння значная ўвага надаецца самастойнай рабоце студэнтаў. Яна дае магчымасць глыбей вывучыць матэрыял, пазнаёміцца з першакрыніцамі, сканцэнтраванна ўвагу на галоўным. Зразумела, гэта павінна ажыццяўляцца пад кантролем выкладчыкаў, навуковых кіраўнікоў, кафедраў. Ва ўніверсітэце зараз толькі крыху больш 120 чалавек маюць права займацца па індывідуальнаму плану. Аб вольным наведванні, на жаль, весці размову рана. Для гэтага неабходна перабудоўваць вучэбны працэс, у тым ліку і парадак здачы экзаменаў. Адсутнічае і неабходная матэрыяльная база, а галоўнае — свядомасць студэнтаў не дасягнула патрэбнай прыступкі. А пакуль пытанне вырашаецца ў вышэйшых органах, студэнты «уводзяць» вольнае наведванне сабе самі. Хочацца верыць, што эканомлены час выкарыстоўваюць яны, як кажуць, па назначэнню, і гэта не з'явіцца прычынай зніжэння паспяховасці, а наадварот.

А. РУСАКОВІЧ,
намеснік сакратара
камітэта камсамола
ўніверсітэта.

ФІЛАСОФСКІ РЫНГ

Уладзімір Старычэнка — музыкант па адукацыі і філосаф па схільнасці сваёй душы. Перш чым настаўнічаць у школе, ён доўга працаваў у прафілакторыі Акадэміі навук БССР, у турыстычным бюро, і ўжо толькі па абставінах службы сустрэкаўся з людзьмі рознага ўзросту і духоўнага вопыту, удзельнічаў у шчырых філасофскіх сумаўях, шмат чытаў, прымаў удзел у абмеркаванні складаных маральна-этычных праблем сучаснасці. Усе гэтыя праявы інтэлектуальнага вопыту Уладзімір падсумаваў у філасофска-асветніцкіх афарызмах, разлічаных перш за ўсё на сустрэчу з адукаванай маладой часткай нашага грамадства — студэнтамі, школьнікамі, маладымі спецыялістамі, ды і наогул з кожным, хто адклікаецца на «запыт» на роздуму.

Хацеў бы ўбачыць на старонках газеты сур'ёзную інтэлектуальную размову без скідак на ўзрост.

У. КОНАН,
доктар філасофскіх навук,
літаратурны крытык.

Прыступкі

пра-

свят-

лен-

ня

«У эмоцый ёсць каварная для чалавека тэндэнцыя — перамагчы (уззяць верх) над яго розумам».

Меркаванне выказвае ЦУРАНАВА Сталіна Пятроўна, кандыдат псіхалагічных навук:

Як тут не прыгадаць вядомую ленынскую фразу: «Без чалавечых эмоцый ніколі не было, няма і не можа быць чалавечага пошуку ісціны». А славыты запавет І. П. Паўлава савецкай моладзі, дзе ў ліку трох галоўных якасцей, неабходных вучонаму, названа адданасць. Таму што толькі адданасць дапамагае чалавеку мабілізаваць і канцэнтравать усе свае намаганні на вырашэнне задач, якія стаяць перад ім, інакш кажучы, робіць яго настойлівым. Вялікія здзяйсненні патрабуюць ад чалавека і вялікіх пачуццяў.

Адна з важнейшых функцый эмоцый — рэгулярная. Іменна эмоцыі дазваляюць у экстрэмальных сітуацыях мабілізаваць псіхалагічныя рэзервы і накіраваць іх на пераадоленне перашкоды.

Цяпер канкрэтна пра ўздзеянне эмоцый на мысленне чалавека. Апрацоўка ўсякай інфармацыі пачынаецца з эмацыянальнай праграмы. Спачатку самая агульная ацэнка па тыпу: «шкодна — карысна». Тым самым «звужаецца прастора» для апрацоўкі па лагічных праграмах. Яны ўжо больш дакладныя, з малой «шырынёй паласы».

Узаемаадносіны паміж пачуццямі і мысленнем канкрэтнага чалавека праяўляюцца і ў тым, што пачуцці ўздзейнічаюць на механізмы памяці. Эмацыянальная памяць (ці памяць пачуццяў) можа быць нават мацней памяці лагічнай, аб чым даўно ўжо здагадаліся паэты.

Чытаем у Баюшкава:

О память сердца! Ты сильнее

Рассудка памяти печальной...

Але гэта толькі адзін бок «узаемаадносін» пачуццяў і памяці. Другі заключаецца ў тым, што работа памяці нараджае перажыванні: знікае памяць — непрыемныя пачуцці ўнікаюць, а магчымае ўспомніць матэрыял у даную хвіліну выклікае задавальненне.

Вернемся да выказвання.

Аўтар афарызма (гэта відавочна) меў на ўвазе той выпадок «узаемаадносін» эмоцый і розуму, які хутчэй патрэбна назваць раздапакаваннем, а яшчэ больш лаканічна пра даную сітуацыю скажа А. С. Пушкін: «ум с сердцем не в ладу». Паказчыкам ісціннай сталасці асобы з'яўляецца адзінства розуму і сэрца. Магчыма, што адрыў мыслення ад пачуццяў і наадварот ляжыць у аснове некаторых псіхалагічных расстройтваў.

Гэта паталогія. А ў норме тут абавязкова паўстае пытанне аб матывацыі. Чым мацнейшае жаданне нечага дасягнуць — тым лепшы вынік. Але толькі да вядомай мяжы.

«Чым больш у чалавека прынцыпаў і чым мацней ён імі даражыць, тым больш у яго ўнікае падстаў для канфліктаў з людзьмі».

Разважае Юрый НАБОКА, студэнт І курса гістарычнага факультэта:

Кожны чалавек мае ў сабе тое, чым ён адрозніваецца ад іншых. Іменна гэта і падкрэслівае яго індывідуальнасць.

Ужо ў перыяд дашкольнага ўзросту фарміруецца здольнасць разважаць, абстрагаваць, абгульняць, рабіць нейкія пэўныя вывады. Усё гэта садзейнічае развіццю мыслення. Расце чалавек — расце і яго імкненне штосці вызначыць у жыцці. Людзі, зразумела, не могуць разважаць аднолькава. У кожнага ёсць свой пункт гледжання, свае прынцыпы. А калі чалавек яшчэ і даражыць гэтымі прынцыпамі, лічыць іх нейкімі кіруючымі, абавязковымі, тады сапраўды больш канфліктуе з навакольнымі. Чалавеку ўласціва адстойваць свае меркаванні. Розніца пачуццяў і тым, якіх адстойваць. Хтосьці, разумеючы, што ён памыляецца, успрымае разважанні свайго суб'ядна, хтосьці будзе спрачацца «да хрыпаты» і ўсё роўна застаецца са сваімі прынцыпамі. Таму, мне здаецца, даны афарызм не распаўсюджваецца на ўсе жыццёвыя сітуацыі. Ён набывае пэўнае значэнне і сэнс толькі ў нейкіх канкрэтных выпадках.

Падрыхтавала да друку
М. НАРЭЙКА,
студэнтка факультэта
журналістыкі.

— НАОГУЛ, КАРЭСПАНДЭНТ, Я Б ПАРАІЎ ТАБЕ НЕ ПІСАЦЬ ПРА ГЭТА.

— ЧАМУ?

— ГМ... НЕ ВЕДАЮ. ЗРЭШТЫ, ЯК ХОЧАШ... ПІШЫ. У ГОЛАСЕ ГЕНАДЗЯ ПАЦЕКІНА, НАМЕСНІКА СТАРШЫН ПРАФКОМА СТУДЭНТАЎ, ПАЧУЛАСЯ НЕЙКАЯ ЗАГАДКАВАЯ АБЫКАВАСЦЬ.

САПРАУДЫ, МОЖА ПАКІНУЦЬ ГЭТУ ПРАБЛЕМУ, ЯКАЯ ДАўНО СТАЛА «ПРИТЧЕЙ ВО ЯЗЫЦЕХ» ВА УСІХ ІНСТАНЦЫЯХ УНІВЕРСІТЭТА, АДНАК І СЕННЯ ЗАСТАЕЦА НЯВЫРАШАНАЙ? ГАВОРКА ПОЙДЗЕ АБ ПРАБЛЕМЕ ЖЫЛЛЕВА-БЫТАВЫХ УМОЎ СТУДЭНЦКІХ СЕМ'ЯЎ, ШТО ЖЫВУЦЬ У ІНТЭРНАЦЕ № 4.

«Праблемы, праблемы, праблемы... У каго іх няма ў першыя гады сумеснага жыцця?» — адкажа ў думках скептычна чытач. Так, але пачнём па парадку.

Два гады назад адміністрацыя універсітэта выдзеліла для сямейных студэнтаў у інтэрнаце № 4 52 пакоі. Радасці не было канца: нарэшце скончылася блуканне па гораду ў пошуках жылля, няма патрэбы плаціць так баснаслоўна дарага (для студэнтаў) за кватэру, нават калі яе і знайшоў. Здавалася, усё складалася добра, бо, што ні кажы, а забеспячэнне жыллем — большая, асноўная частка сямейнага дабрабыту.

Прайшоў час, і шчаслівыя адчулі... горыч расчаравання. І было ад чаго. Зімой у пакоях стаяла невыносная халадэча, не дапамагалі нават электраагрэватныя, якімі, дарэчы, карыстацца ў інтэрнатах забаронена. Толькі ўжо не да гэтага, калі пачалі хварэць дзеці. Учасковы ўрач Раіса Львоўна Гусакова з дзіцячай паліклінікі № 5 ледзь не кожны дзень вымушана была наведваць маленькіх пацыентаў.

У параўнанні з іншымі дзецьмі, студэнцкія хварэюць тут значна часцей. Прычына простая — кепская жыллёва-бытавая ўмова. Нават тэрмін новы з'явіўся ў медыцынскіх работнікаў — «студэнцкія дзеці». З'явіўся не выпадкова і, на жаль, не ад добрага жыцця. Я не хачу згушчаць фарбы, азмрочваць карціну і рабіць з дзецей студэнтаў нешта нахшталт «дзяцей падземелля». Не, ні ў якім разе, хоць...

— Умовы для пражывання ў інтэрнаце сем'яў з маленькімі дзецьмі не адпавядаюць санітарна-гігіенічным нормам. Прычым калідоры, пакоі інтэрната — змрочныя, тут мала сонечнага святла. Акрамя таго, дзецям патрэбна свежае паветра, а куды з імі можна выйсці на прагулку? Паблізу ніводнага парка ці скверыка. Неабходны іншы, больш зручны інтэрнат, — заключае Раіса Львоўна.

— А якія ў нас праблема выкупаць дзіця! — у адзін голас сцвярджаюць маладыя мамы.

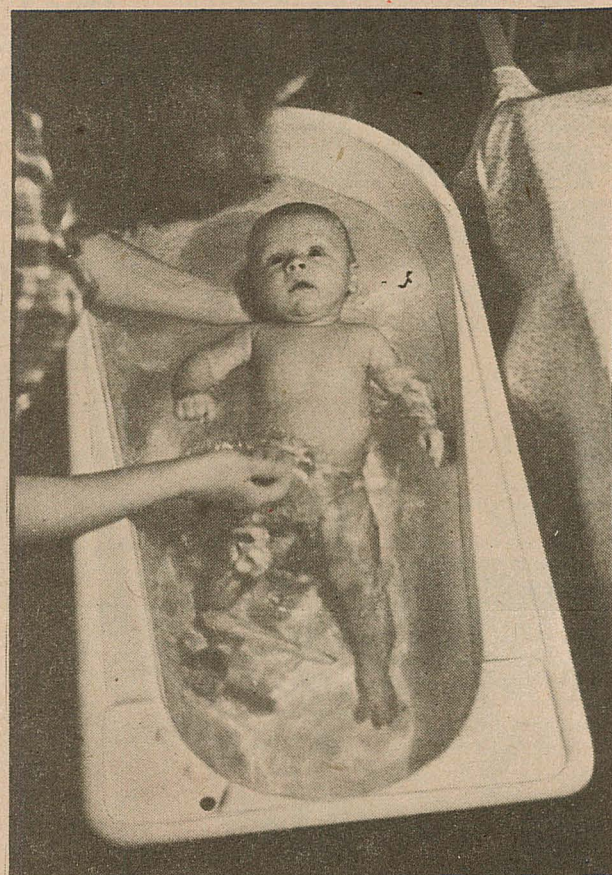
На самай справе, для купання дзяцей патрэбна націць ваду з кухні або ўмывальніка. Калі ж ўлічыць, што зімой у інтэрнаце зусім не пакаёвая тэмпература, то дзеці ўжо з груднога ўзросту вымушаны закаляцца. Нярэдка гэта заканчваецца ВРЗ.

Што ж, інтэрнат № 4 пабудаваны даўно і не разлічаны на пражыванне сем'яў з дзецьмі. Для дарослых такіх дробязных нязручнасцей не перарастаюць у праблему. Праўда, і ім даводзіцца «трымаць» у сваіх пакоях тараканаў, клопоў і мышэй. А як жа дзеці?

— Калі ж санэпідстанцыя вызваліць нас ад такіх непрыемных сужыццяў? — пытаюцца студэнты інтэрната, прычым ужо не першы раз. Прычына для расчаравання сямейных студэнтаў, як бачыць, дастаткова сур'ёзная. Відаць, той, хто калісьці прыдумаў крылатае выслоўе: «З мілым і ў шалашы рай», не зусім меў рацыю, не ўлічыў адну акалічнасць, што ў мілых, як правіла, з'яўляюцца дзеці, а ім патрэбны больш спрыяльныя ўмовы. Такі ж пралік дапус-

НЯЗРУЧНАЯ ТЭМА? ДАВАЙЦЕ АБМЯРКУЕМ

АД ДАБРА ДАБРА ШУКАЮЦЬ?

цілі кіраўнікі прафбюро універсітэта, выдзелішы для большасці студэнцкіх сем'яў інтэрнат № 4.

Праўда, праз некаторы час было вырашана выправіць становішча — перасяліць сямейных студэнтаў у інтэрнат № 3. Гэта больш камфартabelны будынак і бытавых цяжкасцей там павінна не быць, ці ва ўсякім выпадку значна менш і менш значных.

«Ура!» — здаецца, павіна было пачуцца з другога паверха інтэрната № 4. Толькі ў адказ на такую прапанову студэнты сумна маўчалі. Дзіўна! У чым справа? Аказваецца, у трэці інтэрнат перасяляцца нязручна. Папершае, ён далёка ад вучэбных карпусоў універсітэта, гэта значыць, трэба шмат часу траціць на дарогу. Улічышы, напрыклад, час на тое, каб завесці дзіця ў яслі ці сад і затым каля паўгадзіны дабірацца да месца вучобы, выходзіць, што студэнтка (студэнт) вельмі рэдка вымушана штодзень спяняцца на першую пару заняткаў. Значыць, трэба ахвяраваць вучобай.

Па-другое, дзіцячая паліклініка таксама знаходзіцца далёкавата ад інтэрната. Ёсць яшчэ і па-трэцяе, па-чацвёртае...

Таму, узяўшы ўсе АДМОУНЫя аргументы на карысць перасялення, студэнты адмовіліся ад яго. Шчыра кажучы, яны спадзяваліся перасяліцца ў інтэрнат № 7

або № 2 (самы аптымальны, на іх думку, варыянт). Не атрымалася, бо тады трэба было «рваць» які-небудзь факультэт на часткі і перасяляць у «чацвёрку».

Атрымліваецца нешта нахшталт лабірынта. Дзе ж выйсць?

— Адзіна правільны шлях — будаваць новы інтэрнат спецыяльна для студэнцкіх

месцы. Свежае паветра, ідэальная цішыня ў параўнанні з іншымі раёнамі горада. Сам інтэрнат таксама ні ў чым не ўступае навішым будынкам тыпу «двойкі» ці «сямёркі». Дзіцячыя сады-яслі, у асноўным, знаходзяцца за тры прыпынкі. (Я гавару ў асноўным, таму што дзеці студэнтаў наведваюць розныя дзіцячыя ўстановы). Паліклініка. Тут сапраўды

складана. Яна і знаходзіцца далёкавата, а галоўнае, участковы ўрач не пастаянны, «мяняецца, як сёлетняй вясной надвор'е» — як трапна выказалася адна са студэнтаў. У патрэбны час гэтага ўрача знайсці вельмі цяжка, рэдка робіць ён і абход свайго ўчастка як належыць. Далей, праблема забеспячэння харчовымі прадуктамі не такая ўжо бязвыпадковая, як лічаць жыхары інтэрната № 4. І, нарэшце, доўгая дарога да вучэбных карпусоў. Бясспрэчна, нязручна. Але большасць з тых студэнтаў, з якімі мне даводзілася размаўляць (а гэта прадстаўнікі розных факультэтаў), не рабілі з гэтага трагедыі. Магчыма, сіла звычкі, выпрацаванай часам, а, магчыма, усё сапраўды не так страшна, як здаецца тым, хто не задаволены, не хоча перасяліцца ў трэці інтэрнат. Некаторыя з іх ужо спрабуюць аднеквацца, маўляў, не будзем мы нікуды перасяляцца, нам і тут добра. Як хочацца напамініць ім словы А. С. Макаранкі, што «рост і выхаванне дзяцей — гэта вялікая, сур'ёзная і вельмі АДКАЗНАЯ справа». Дзеля здароўя і дабрабыту сваіх дзяцей усё-такі прыйдзецца паставіць усё астатняе на другі план. Хоць заахвочваць з трыбуны, вучыць з кафедры наможа лягчэй, чым выходзіць хача б адно дзіця. Думаецца, у склаўшыся становішчы мэтазгодна было б перасяліцца ў інтэрнат № 3. Тут ужо, як кажучы, ад добра да добра не шукаюць. Аднак гэта да пары да часу, бо колькасць студэнцкіх сем'яў расце з геаметрычным прагрэсам. І рассяць гордзіў вузел, несумненна, толькі «сямейны» інтэрнат. Будаваць яго патрэбна неадкладна, а пакуль ён яшчэ толькі праектуецца і плануецца да задачы ў 1995 годзе.

А чаму б, скажам, камітэту камсамолу не арганізаваць студэнцкі будаўнічы атрад (ці нават некалькі) па ўзвядзенню будынка для студэнцкіх сем'яў. Такую прапанову, упэўнены, падтрымалі б і самі студэнты. Але аднаго энтузіязму мала, патрэбны сродкі, грошы і многае іншае. Карацей, без дапамогі, падтрымкі адміністрацыі не абысцё. Так што ўсё ўзаемазвязана, а выйсць патрэбна шукаць агульнымі намаганнямі і, галоўнае, не замоўчваць праблему, тым больш, калі яны складаныя. Тады б не існавала праблемы ў студэнцкіх сем'яў у інтэрнаце № 4 цэлыя два гады. Ці не занадта доўга?

М. ДЗЯБЕЛА,
студэнт факультэта
журналістыкі.

сем'яў, — гаворыць прарэктар па адміністрацыйна-гаспадарчай частцы У. І. Тарасевіч.

Але ж гэты шлях даволі доўгі, а вырашаць праблему патрэбна неадкладна.

— Тады часова ўсё ж патрэбна перасяляцца ў інтэрнат № 3. Супрацоўнікі там жывуць па пятнаццаць гадоў, і нічога. У мой час...

Даруйце, толькі зараз іншы час. Тое, што лічылася раней тыповай, нармальнай з'явай, цяпер ні ў якім разе нельга праецыраваць на сучаснае жыццё. Неабходны новы падыход да справы, больш канкрэтныя меры да вырашэння праблемы. У прыватнасці, ці няма іншага варыянту перасялення?

— Я не супраць. Канчатковае ж рашэнне за прафкомам. Гэта ў іх кампетэнцыі.

Рашэнне прафкома было адназначным і строга аргументаваным: «З наступнага навучальнага года студэнцкія сем'і, што жывуць у інтэрнаце № 4, будуць жыць у трэцім інтэрнаце». Ёсць ужо і спецыяльная пастанова Мінскага гарвыканкома.

І нават калі студэнты не згодны, гэта справу не мяняе.

Але тут, здаецца, варта зноў вярнуцца ў інтэрнат № 3 і яго наваколле.

Інтэрнат № 3 знаходзіцца ў маляўнічым, прыгожым

Дазвольце зрабіць прызнанне

УСЕ. ДЗЕСЯЦЬ ХВІЛІН. — НА ЧАЙ. НАВАТ У ЦЭЙТНОЦЕ БЫВАЮЦЬ ПЕРАДЫХІ. ДЗЕСЯЦЬ ХВІЛІН МОЖНА НІЧОГА НЕ РАБІЦЬ. РАССЛАБІЦА У КРЭСЛЕ. НІ ПРА ШТО НЕ ДУМАЦЬ, НІКУДЫ НЕ БЕГЧЫ, НІ ПРА ШТО НЕ ГАВАРЫЦЬ, З АПОШНІМ, ПРАУДА, НЕ ТАК ПРОСТА. ГАВАРЫЦЬ ЯКРАЗ САМЫ МОМАНТ: ПРА АПОШНІЯ АРТЫКУЛЫ, ПЕРАДАЧЫ, ВЫСТАВКІ, КІНО, КНІГІ, ЗДАРЭННІ І ПАДЗЕІ. АЛЕ ДЗЕСЯЦЬ ХВІЛІН, ЯКІЯ ЧАСТА ЗАМЯНЯЮЦЬ АБЕДЗЕННЫ ПЕРАПЫНАК, КАНЧАЮЦА І ЗНОУ — ДА РУЧАК, ПАПЕРЫ, МАШЫНАК, РАДКАМЕРА, ТЭЛЕФОНА...

ЦІХА! ІДУЦЬ АПОШНІЯ ПРЫГАТАВАННІ ПЕРАД ВЫХАДАМ У СВЕТ. РОБІЦА ЯЕ ВЯЛІКАСЦЬ — НЕВЯЛІКАЯ ПА ПАМЕРАХ. АЛЕ ПАТРАБУЮЧАЯ СТОЛЬКІ УВАГІ І ПРАЦЫ — ГАЗЕТА «БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ».

НА ПЕРШЫ погляд тое, што робіць кожны з супрацоўнікаў рэдакцыі, нека паліж сабою не звязана. І толькі чалавек, што не знаёмы з творчасцю нават візуальна, не зразумее гэтых знешніх прыкмет і не пажадзе ўгледзецца ў работу рэдакцыі больш уважліва. Толькі ён, бадай, не ўбачыць, што кожны супрацоўнік не проста займаецца сваімі функцыянальнымі абавязкамі, а робіць той важны кавалачак працы, без якога газеце газетай не стаць. Карэспандэнт Зінаіда Аляшкевіч перакладае і друкуе на машыны свае і аўтарскія артыкулы. Рэдактар вычытвае, выпраўляе матэрыялы, адначасова размаўляе з аўтарамі і адказвае па тэлефоне, Віктар Чарняўскі смела кроіць артыкулы і спрытна аб'ядноўвае іх на паласе, Алена Віхрова глядзіць у столь, выдумляючы чарговы загаловак, Сяргей Плыткewіч у чарговы раз адбірае са стоса лепшыя фотаздымкі, Андрэй Максімаў выразае літары — шрыфт — для загаловак. І ніхто нікому не перашкаджае, бо праца іх не раз'ядноўвае, а наадварот: нездарма ім зручней працаваць разам, у адным пакоі — месца знаходзіцца ўсім.

Тут увогуле ёсць прывычка раіцца па ўсіх важных пытаннях і прыходзіць да адзінага рашэння, на агульны сход выносіць свае ваганні і дзяліцца сумненнямі, шчыра аддаваць ідэі і арыгінальныя думкі. Тут прывыклі даваць і гаварыць непрыемныя рэчы ў вочы, ведаючы, што гэта не будзе падставай для крыўды. Карацей, самыя звычайныя, нармальныя, без якіх газета, што дрэва без вады, сонца і глебы, жыць не можа.

У рэдакцыі шмат сяброў і добрых знаёмых. Заўсёды рады тут прыходу Юрыя Пазняка, Сашы Вінчэўскага, Алеся Бадака, Генадзя Юрчанкі, Мікалая Рыгоравіча Прыгодзіча, студэнтаў факультэта журналістыкі. Няважна, што яны іншы раз прыходзяць з «пустымі рукамі», без напісанага артыкула. Цёплае слова ці грунтоўная крытыка для супрацоўнікаў рэдакцыі не менш дарагія і карысныя. І ўсё-такі... На жаль, бывае цяжка пераадолець пачуццё адзіноцтва, калі на просьбу рэдакцыі напі-

саць пра змены на факультэце кіраўніцтва адказвае ўпартым маўчаннем; калі рэагаванне на крытычны матэрыял прыходзіцца настойліва «выбіваць»; калі газета тыднямі «спіць» і жаўцее ў шафе, бо факультэцкіх распаходжвальнікі хварэюць грыпамі і, здаецца, з імі ўвесь факультэт на чале з камітэтам камсамолу; калі ідэя з «прамой лініяй» безнадзейна правальваецца; калі сляпым тварам сустракае ўваходзячых факультэцкі стэнд для газеты «Беларускі ўніверсітэт»; калі, калі, калі... Паверце, ад такіх абыхаваў адносіны апускаюцца рукі.

Часта рэдакцыйныя супрацоўнікі папракаюць у неаб'ектывнасці, вузасці погляду, адсутнасці аналітычнасці ці наадварот — займальнасці. А цяпер успомніце свае першыя ўрокі на практыцы на заводзе ці прадпрыемстве. Ці гаварылі вам кампліменты, ці называлі вас геніем? Так, састаў рэдакцыйных журналістаў — гэта амаль студэнты факультэта журналістыкі. І для іх праца ў данай газеце — важная першая прыступка ў вялікім прафесійным жыцці. Хаця каму на просьбу рэдакцыі напі-

са звычайна за кадрам (і няхай там і застаецца) — газета, нягледзячы нават на тое, што і ёй перашкаджаюць у жыцці надзвычайныя здарэнні, павінна заставацца заўсёды газетай, газетай на ўзроўні, пра ступень якога лічыць таму, для каго яна — чытачу.

Як пішацца газета? Спытайцеся ў вахцёраў: нярэдка ад першага і да апошняга тралейбуса. У кожнага журналіста тут свае сакрэты: нехта робіць фон — гоман і

— ДУМАЙЦЕ пра мяне што хочаце, а мне абрыдла да немагчымасці. Усё, звальняюся па ўласнаму жаданню. Сёння ж пішу дэкану Сільвестру Гладзілавічу заяву! — зрываўся ў тэлефоннай трубцы голас, які належаў інтэрнацкаму дамавіку Базыль-ку.

Базылёк, пачакай, даражэнькі! Не кідай трубку! Што ў цябе здарылася? Непрыемнасці па службе? А мо на сардэчным фронце? Як са здароўем?

— Будзе тут здароўе! Хоць бы раз пущэўку ў прафілакторый далі! Ніякай павагі, быццам і не існую я.

арандаваным у гасцінных сяброў, потым п'юць гарбату і языком бесперапынна мелюць і мелюць — ён жа эластычны! Ну, а потым — ясна, дрыгнуць да поўдня, як мужык пшаніцу прадаўшы.

— Няўжо ўсе?

— Ну не. Дзеля справядлівасці не буду гаварыць, што ўсе. Але іх не так ужо шмат, тых, хто раніцай радасна бяжыць у бібліятэку ці па рэдакцыйных справах. Іншыя... Мала таго, што мне, як прусаку, прыходзіцца ціхенька сядзець у куточку да трэціх пуняў, пакуль яны, жарабцы, спаць заваляцца, дык пасля іх трэба яшчэ ў кожным пакоі

люстэра адцягнуць нельга ці мыццём бялізны пачынаюць займацца. Хлопцы ляжаць звычайна на ложку, задраўшы ногі, плююць у столь і разважаюць пра тое, што калі яны скончаць «універ», будучы зарабляць многа грошай і нічога не рабіць — вось як, напрыклад, сёння.

— Ой, ты, пэўна, Базылёк, згушчаеш фарбы. Есць, зразумела, і лайдакі. Але ж нельга арыентавацца на іх, каб выносіць меркаванне пра астатніх. Не ліквідаваць жа творчы дзень з-за тых, хто прыносіць столькі засмучэнняў.

— Была б мая воля! Пісаў мне сябра з Кішынёва. У іх была падобная сітуацыя. Ну і што? Не хацелі студэнты займацца творчасцю — ім дазволілі гэтага не рабіць: творчы дзень з парадку дня, як кажуць, знялі. Чуў, і ў нас у адпаведных колах вырашалася: быць дню ці не? Адпавядае ён сваёй назве ці спрыяе ляноце. На мой жаль, засталася гэта пакуль толькі абмеркаваннем.

— Дазволь не згадзіцца з табай. Студэнты, на нашу думку, вельмі неабходна вучыцца заставацца сам-насам з сабой, ён павінен вучыцца працаваць самастойна. А для гэтага патрэбны вольны час. Можна нават ёсць сэнс яго павялічыць? Напрыклад, чаму толькі раз у тыдзень? А калі сканцэнтраваны заняці і, скажам, не раз у тыдзень, а тыдзень у месяц аддаваць студэнты для творчай, а значыць для самастойнай работы? За тыдзень можна горы звярнуць: напісаць рэферат, курсавую, артыкул, з'ездзіць у камандзіроўку. Ды мала чаго можна зрабіць за тыдзень вольнага часу!

— Эх вы, лібералы! Ніхто мяне не хоча зразумець, пашкадаваць...

— Базылёк, не злуй. Ты ператэмніўся, вось і нервуеш. Падумаў пра тое, што хутка лета, адпачынак. І ўсё стане на свае месцы, за лета яшчэ і засумуеш па студэнтах. Не ведаем, ці змагі пераканаць цябе ў тым, што творчы дзень студэнтам вельмі неабходны, але не пакідай нас.

— Ну, што з вамі рабіць?

— А калі ты не супраць, мы размову нашу надрукуем. З надзеяй, што лайдакі і тыя, каму не дарагі час, прачытаюць яе і можа засаромеюцца. І ў наступны творчы дзень зацікавацца, дзе знаходзіцца Дом друку ці Ленінская бібліятэка. А калі не, мы з імі разбіромся самі. Так?

Маўчанне можна было растлумачыць як знак згоды.

Потым былі кароткія гудкі.

З дамавіком Базыльком размаўляла А. ЛЕНСКАЯ.

КАМІЗЭЛЬКА ДЛЯ ПАКРЫЎДЖАНЫХ

НАВОШТА ТВОРЧЫ

ДЗЕНЬ?

— Базылёк, сонейка! Ты ж заўсёды быў такім вытрымалым, ураўнаважаным, хоць і нялёгка ў цябе служба...

— Будзеш тут ураўнаважаным з вамі. Нагрузкі ўзрастаюць, абавязкаў прыбаўляецца, а ад начальства і ад саміх студэнтаў удзячнасці — ані. Калі гэта было такое, каб я, нават забіўшыся пад самай дах да галубоў, не мог выспацца як след. Толькі дакранаецца пшачотным крылом сон, як зноў — проза жыцця майго шэрага: устай, прымайся за справы, небарака Базылёк. Святло тушы, акуркі збірай, краны закручвай, падлогу мыці, падаконнікі працірай, кветкі палівай, двор у парадак прыводзь. Ды яшчэ трасца навалілася — для студэнтаў-гісторыкаў і журналістаў салодкае жыццё прыдумалі ў выглядзе творчага дня. Ім, як яны кажуць, «лафа», а мне? Новыя турботы, за якія начальства як за звышурочныя аплачвае не хоча.

— Базылёк, ну чаму трасца? Людзям творчай працы такі дзень вельмі патрэбны. Нездарма ж для некаторай катэгорыі работнікаў ён законны. Чым жа нашы студэнты не падыходзяць пад гэту катэгорыю?

— Ха, не магу, козыту не боюся, а тут ад слоў смешна. Паглядзілі б вы, чым займаюцца гэтыя людзі творчай працы напярэдадні творчага дня! Спачатку скачуць на дыскацеці ў пакоі,

парадак навесці: посуд вымыць, адзежу адправаць, пачысціць, акуратна раскласці, на абутку глянец навесці, адшукаць ручкі, алоўкі, шпіткі, паперу, скласці торбу — быццам я бабуся, якая дрыжыць над унукам-першакласкам. Плюс будзільнік правярыць і завесці не забыцца. Усё раблю! Каб яны, мае студэнцікі, былі ад самай раніцы ў лепшай «форме» і не марнавалі час на бытавыя дробязі, якія так недарэчы ў творчы дзень.

— Ну і?

— Дык я і кажу: будзільнік іх не падымае, радыё падкручу — таксама, гардзіны рассуну, каб сонейка дапамагло, — толькі на другі бок павернуцца ды коўдну на нос нацягнуць, я яе ўніз сцягну, у носе пачну казытаць — нават не чхнуць, шморгнуць і кулак мне пакажуць, пяткі паспрабую паказытаць — брыкаюцца. Што я толькі ні раблю! А калі хто і падыецца ад маіх старанняў — аблае апошнімі словамі, быццам я ворат які. Устануць урэшце. Чухаюцца-чухаюцца, з вулга ў вугал соваюцца — не ведаюць, што рабіць: зноў на ложка ўпасці ці абед пачаць гатаваць.

— А потым? Ідуць па справах?

— Успамінаюць чамусьці пра розныя бытавыя дробязі, тыя самыя, ад якіх я імкнуся іх вызваліць напярэдадні творчага дня. Дзяўчаты валасы мыюць, накручваюць, ад

ЗВАРОТНАЯ СУВЯЗЬ

«НА МАЮ ДУМКУ...»

Так здарылася, што ва ўніверсітэце я паступіў пасля двух курсаў ваеннага вучылішча. Шкада, толькі стан здароўя не дазволіў атрымаць абраную спецыяльнасць. Затое грамадскай работай (быў сакратаром камсамольскай арганізацыі роты) і тут займаюся з задавальненнем. Спачатку быў камандзірам «пяцёркі» АКАДа, зараз — камандзір атрада.

Запытаецца, якое дачыненне мае мая грамадская работа да будаўніцтва? Дарэмна пасміхаецца. Самае непазразданае. Не ведаю, адкаго пачуў прапанову аб стварэнні студэнцкага атрада на базе ўніверсітэцкага АКАДа, толькі ў мяне адразу тады з'явіліся сумненні. А як жа, думаю, збяруцца ў атрад хлопцы з розных факультэтаў: розныя зацікаўленасці (лічы, калектыв будзе складацца да канца працоўнага перыяду), адзін аднаго амаль не ведаюць

(цяжка сказаць, ці лёгка будзе выбраць камандзіра).

Але прапанова ўсё ж вельмі спадабалася. І тады мы вырашылі стварыць будаўнічы атрад з членаў факультэцкага АКАДа. Вось і нарадзіўся атрад імя Дзяржынскага. Прышлі ў яго працаваць толькі жадаючыя, у асноўным першаккурснікі. Справа новая. Таму дапамагалі нам усе, асабліва Г. Яхнавец — начальнік штаба працоўных спраў.

Цяжасці? Дзе іх няма. І першая — адсутнасць спе-

цыяльнай падрыхтоўкі. Чакаем — не дачакаемся мая, калі пачнецца вучоба.

Не так даўно пабываў у Карэліі — заключалі працоўны дагавор. Аб'ектаў для ўмельных рук хапае — толькі працуй.

Ці цяжка быць камандзірам? Ва ўсякім выпадку нялёгка. Але на кожнага з байцоў магу паспадыраваць: разам жа ў час рэйдэў і дзяжурстваў. Есць у мяне запаветная думка — будаўнічым дазволіць пасябраваць і зразумець адзін аднаго яшчэ больш, аб'яднае нас. А гэта ж самае галоўнае для членаў АКАДа — пачуццё локця, калі сяброў можна даваць, як сабе.

А. ГРАБЛЮК, камандзір СА імя Дзяржынскага.

**БЕЛАРУСКІ
УНІВЕРСІТЭТ**

Цана 2 кап.
Мінская паліграфічная фабрыка
«Чырвоная зорка» МВПА
імя Я. Коласа.
5 мая
Зак. 1621.

220080, Мінск-80, УНІВЕРСІ-
ТЭЦКІ ГАРАДОК, ВУЛ. БАБ-
РУЙСКАЯ, 9, ПАВЕРХ 4,
П.А.К. 74-75.
ТЭЛЕФОН 20-68-27.

В. а. рэдактара
М. Г. ЗАГОРСКАЯ.